P320/3

FASIHI YA KISWAHILI

Karatasiyatatu

Saa 3

ELITE EXAMINATION BUREAU MOCK 2019

Uganda Advanced Certificate of Education

FASIHI YA KISWAHILI

Karatasiyatatu

(RIWAYA)

Muda: Saatatu

MAAGIZO KWA WATAHINIWA:

*Karatasihiiinasehemu**nne***: **A,B,CH**na **D**.
*Mtahiniwaanapaswakujibu***maswalimatatukwajumla**,*swalimoja***lazima***litokeas ehemu***B**, *namenginemawiliyachaguliwekutokasehemu***A,CH**na**D**

*Mtahiniwaasichaguemaswalizaidiya***moja***kutokasehemumoja.*

Pindua

SEHEMU A

AYI KWEI ARMAH: *WemaHawajazaliwa*

1. (a) Kwakutoamifanokutokariwayaya *WemaHawajazaliwa*, elezalengo la

mwandishi. (*alama 18*)

(b) Ukitumiamifano, toasababutanozilizokuwachanzo cha kupindua

uongoziwaserikalikatikariwayayaWema*Hawajazaliwa*. (*alama 15*)

2. ElezambinuzakisanaazinazomfurahishaAyiKweiArmahkuwasilisha

ujumbe wake. (*alama 33*)

EMMANUEL MBOGO : *VipulivyaFigo*

3. (a)HukuukitoamifanokutokariwayayaVipulivyaFigo, elezajinsinamna

mabadilikoyanayojitokeza. *(alama 18*)

(b) Onyeshajinsiushujaaunavyochukuliwakatikariwayahii. (*alama 15)*

4. ElezambinuzalughamwandishiwariwayayaVipulivyaFigoanazotumia

kuwasilishaujumbe wake. (*alama 33*)

SEHEMU B

CHINUA ACHEBE; *Mwakilishiwawatu*

5.

Sikulawalakunywakitusikuile. Mwakamzimasasatokeanigomekula au kunywachochotekatikasherehena karamu zilizoandaliwaofisini. Mwanzonilikuwamwogakusemakwanini. Nilipoulizwanilijitianimokatikasaumu. FungayaRamadhaniyamilele. Baadayeisharazakutengwanawakubwawoteofisinihiinilizionakwambali. Nipohudhuriavikaovyaomlowaainahii,matamkowanaojitiahisiawasizokuwanazo wafetu! Ilisemwawaziasiyetakakushirikikatikamlouleasihudhuriekamwe. Awachekazi! Kwamudanilionasinabudikuhudhuriakamanaitakakaziyangu,ingawakuhudhuri akwa macho tu. Na waowasingewezakunikamatamkonowakanirushanje. Badonilikuwanamadarakafulaninatenanilijuamengikuhusuuovuwao. Badohatahivyo,nilipendakusuguanamabeganao.

Hasasasa,maanandweleyakusali mambo ilikuwaikinichagaza. Nilihisikuwakaribunaoninjiayakujibumasualakemkemyasiyomajibu. Nilitakasasakufahamukilakituzaidinazaidi. Nikawakamampeleleziwasiriniliyetumwanaupekepekewangumwenyewekupekenyua mambo kwaajilituyakutakakuyafahamu.

(a) wekadondoohilikatikamuktadha wake. (*alama 08*)

(b) Ni nanianayesimuliakatikadondohili? (*alama 02*)

(ch) Tambuambinuzakisanaambilizinazopatikanakatikadondoohili.

(*alama 04*)

(d) Jadilisifamuhimuzamsimulizikulinganonadondoohili. (*alama 06*)

(e) Onyeshauhusianouliokobainadondohilinariwayanzima. (*alama 06*)

(f) Elezamaudhuimanneyanayopatikanakatikadondoohili. (*alama 08*)

MWENDA MBATIAH: *MsururuwaUsaliti*

6.

Mkutanobainayawanahabarinawaendeshajikampenizakupingauporajiwarasilimalizataifaulifikakwamshindo.Vyombovyahabarivilihakikishakwambamshindohuuuliendeleakurindimanakusikikakatikakilapembeyanchi. Ulisikikanakilamwenyemasikiowaliopendanawasiopendaujumbe wake. Ujumbeuliohusuuhaininawenyemadarakadhidiyaumma. Kitendo cha Kagenawenzakekiliwafungua macho wananchikuwawezeshakuwatambuaweziwaliojivikangoziyauongozi. Kiliwazibuamasikioyaliyozibwanauongouliotokavinywanimwawenyemadaraka. Kuwazibuamasikioiliwasikieukwelikutokakwenyevinywavya wale waliojitoleakuliteteataifalao.Nazonguvuzaukwelihakunaaliyekosakuzitambua. Ukwelindiouliozaajeshi la ukomboziambalolilipambananamkoloni. WazalendohaowaliufahamuukwelikwambaaduimkuuwaMwafrikanimkoloni,njiayapekeeyakumshindanakujikomboanimapambanoyasilaha. Wazalendohaondiowaliokuwasautiyaukwelikatikaenziyaukoloni. Lakinihatabaadayakusalitiwanakunyamazishwakwaonavikaragosivyamkoloni,ukweliulipatasautinyinginekatikaenziyauhuru.

Sautihiindiyoambayosasailisikikaikitokeakwenyevinywavya Kage, Dkt. MakaunaNafula.Sautiyaukweliiliumshaupinzaniambaoulikuwaumelala.

Wakuufulaniwavyamavyakedhaifuwalitoavitishokwaserikali.walisemakwambakamaserikalihaitachukuliahatuadhidiyawaporajiwarasilimalizataifa,wataichukuliahatua. UlikuwambwekowaMbwaasiyekuwanameno.

(a) Liwekedondoohilikatikamuktadha wake. (*alama 08*)

(b) Elezamaudhuimatanoyanayopatikanakatikadondohili. (*alama 10*)

(ch) Ni nanianayesimuliakatikadondoohili? (*alama 02*)

(d) JadilisifazaKagekatikadondoohili. (*alama 04*)

(e)OnyeshauhusianokatiyaKage, Dkt. MakuunaNafula. (*alama 02*)

(e)Tambuambinumbilizakisanaazinazodhihirikakatikadondoohili.

(*alama 04*)

(f) Toa mafunzomanneyanayopatikanakatikadondoohili. (*alama 04*)

SEHEMU CH

MOHAMED S. MOHAMED: *NyotayaRehema*

7.(a)Elezajinsiutunzajiwahakizawatotounavyojitokezakatika riwayaya*NyotayaRehema.* *(alama 18)*
(b) Ni umuhimuupiwamaishayaRehemakwavijanawa kisasa.
(*alama 15)*

8.(a) MwandishiSaid.A. Mohamed wariwayaya*NyotayaRehema* amechoravipijinsiaya kike? (*alama 18*)

(b) MwandishiSaid.A. Mohamed wariwayaya*NyotayaRehema* ametumiambinuzipikufikishaujumbe wake kwahadhirayake? (*alama 15*)

SAID A. MOHAMED: *Duniayao*

9. Ni ninikinachosababishakuwepoduniambilikatikaduniamoja? Rejelea

yanayotokeakatikariwayayaDuniayaoya Said A. Mohamed. (*alama 33)*

10. (a) Fafanuajinsisuala la malezilinavyoendelezwakatikariwayayaDunia

yao. (*alama 18*)

(b) Mbalinamalezi,jadilimasualamengineyanayojitokezakatikariwaya

hii. (*alama 15*)

SEHEMU D

KEN WALIBORA :*NdotoyaAlmasi*

11.(a) “Mabadilikonisehemumuhimuyamaisha” Teteakaulihii kulingananaRiwayaya*NdotoyaAlmasi.* *(alama 15)*

(b) ElimunimojawapoyamaudhuikatikaRiwayaya*Ndotoya Almasi.*Jadili (*alama 18)*

12. (a) *“Aliyejuumngojechini*” nimethaliya Kiswahili. Eleza uyakanifuyakeukilinganishanariwayaya*NdotoyaAlmasi.*

(alama 15)

(b) JadilikwambaRiwayaya*NdotoyaAlmasi*nikaziyakisanaa. *(alama 18)*

SAID A. MOHAMED: *Nyusozamwanamke*

13.Jadilimbinuzasanaamwandishi Said A.Mohamedwariwayaya*Nyusoza mwanamke*ametumiakufikishaujumbe wake kwahadhira. (*alama 33*)

14 (a) Onyeshanamnasuala la utenganolimejitokezakatikariwayayaNyuso zamwanamke. (*alama 18*)

(b) Fafanuanamnajinsiaya kike inavyochorwakatikariwayaya*Nyusoza mwanamke*. (*alama 15*)

MWISHO